

منطقه آزاد (آسه آن + اکو)؛ راهکار آسیا در گذر از بحران

از این رو، آسه آن با برگزاری اجلاس‌های مختلف توافقنامه‌های گوناگونی را با کشورهای جهان امضا نمود. کشورهای عضو آسه آن و چین تصمیم گرفتند بزرگ‌ترین منطقه آزاد تجاری در جهان را ایجاد کنند تا پایه‌های یک قدرت بزرگ اقتصادی در منطقه شکل گیرد. از سوی دیگر اعضای آسه آن قرارداد تجارت آزاد با کشورهای استرالیا و نیوزلند را به امضا رساندند و از آن به عنوان گام مهمی در مقابله با بحران اقتصادی نام بردند. همچنین با کشورهای ژاپن و کره جنوبی قراردادهای مشابهی امضا کردند و درصدد هستند یک بازار منطقه‌ای شبیه به اتحادیه اروپا تا سال ۲۰۱۵ راهاندازی نمایند. بعلاوه، آسه آن درباره تجارت آزاد با هند به توافق رسید قرار بر آن شد که از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ تعرفه‌های گمرکی خود را تا ۸۰ درصد کاهش دهند.

از نگاه آسه آن، امضای این توافقنامه‌های تجارت آزاد و جابه‌جایی آزاد سرمایه و نیروی کار از جمله اقداماتی است که می‌تواند کشورهای منطقه را برای جلوگیری از زیان‌های بیشتر اقتصادی و کاهش اثرات بحران‌های اقتصادی جهانی یاری رساند.

اما آسه آن اکنون در پی آن است که با الحاق شبکه

سردبیر

← اتحادیه جنوب شرق آسیا موسوم به آسه آن در سال ۱۹۶۷ در شرایط متأثر از فضای نظامی - سیاسی جنگ جهانی دوم و تحت تأثیر رقابت‌های بین‌المللی با عضویت ۵ کشور اندونزی، مالزی، فلپین، سنگاپور و تایلند آغاز به کار کرد و با پیوستن برونئی، کامبوج، لائوس، میانمار (برمه) و ویتنام در پایان قرن بیستم، این اتحادیه، رویکرد سیاست‌های امنیتی خود را به سیاست‌های اقتصادی تغییر داد. بحران اقتصادی قرن بیست و یکم که از حدود دو سال قبل بسیاری از کشورهای پیشرفته و در حال توسعه را فراگرفت، کشورهای جنوب شرقی آسیا عضو آسه آن را بر آن داشت تا به توسعه بیش از پیش همکاری‌ها با یک نگرش فرامنطقه‌ای بپندیشند.

قراردادها و توافقنامه‌های کوچک‌تر، یک منطقه تجاری بزرگ‌تر ایجاد کند که گستره آن از چین تا استرالیا را دربرگیرد و تمامی موانع تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای را از بین ببرد.

در این راستا، رهبران ۱۰ کشور عضو آسه‌آن چندی پیش در ۲۰۰ کیلومتری جنوب بانکوک با هم‌تاهای خود از چین، ژاپن، کره جنوبی، هند، استرالیا و نیوزلند ملاقات کردند تا با یکدیگر در مورد راه‌اندازی یک منطقه آزاد تجاری بزرگ که نیمی از جمعیت دنیا و یک سوم تجارت جهانی را دربرگیرد، گفتگو کنند. در این اجلاس دو طرح پیشنهاد شده بود؛ یک طرح ۱۰ کشور عضو آسه‌آن (کشورهای آسیای جنوب شرقی) بعلاوه چین، ژاپن و کره جنوبی را دربرمی‌گرفت و طرح دوم هند، استرالیا و نیوزلند را نیز شامل می‌شد. قرار است هر دو طرح مورد بررسی قرار گیرند ولی به نظر می‌رسد در نهایت طرح دوم که جامع‌تر است، انتخاب شود.

اکنون مرحله دوم از مطالعات امکان‌سنجی راه‌اندازی این منطقه آزاد تجاری تمام آسیایی گسترده حاصل از به هم پیوستن شبکه‌ای از مناطق آزاد موجود در حال تکمیل است.

یکی از محورهای اصلی این مطالعه کنار گذاشتن اصل حمایت از محصولات داخلی و روی آوردن به یک تجارت آزاد است. رهبران این کشورها موافقت نموده‌اند تا بازرهای کشورهای خود را به روی محصولات یکدیگر در یک منطقه آزاد تجاری تمام آسیایی بگشایند و متعهد شده‌اند سیاست‌های مشوق‌های مالیاتی و حمایت از صنایع را به حداقل برسانند.

اگر این اتحاد و ایجاد منطقه آزاد تجاری انجام پذیرد و اگر اتحادیه آسه‌آن بتواند در مسیر حرکت خود تعداد بیشتری از کشورهای این قاره را گرد هم آورد، سومین بلوک تجاری جهان شکل می‌گیرد که می‌تواند به

خوبی با اتحادیه اروپا برابری نموده، با الگوهای تجاری این اتحادیه به رقابت بپردازد.

اما تردیدی نیست که تحقق این اتحاد نیازمند مشارکت تمامی کشورهای قاره آسیا به ویژه کشورهای غرب آسیا است که دارای ذخایر عظیم نفت و گاز لازم برای رشد و پیشرفت اقتصادی مورد نیاز می‌باشند زیرا کشورهای عضو آسه‌آن عمدتاً با کمبود انرژی مواجه بوده و بخصوص واردکننده نفت و گاز هستند. پس لازم است به حجم عظیم ذخایر نفت و گاز کشورهای خاورمیانه به ویژه ایران هم توجه کنند و زمینه حضور تعداد بیشتری از کشورهای قاره به ویژه کشورهای

خاورمیانه را فراهم سازند. اما در این سوی آسیا نیز جمهوری اسلامی ایران، تاجیکستان، پاکستان، ترکیه، ترکمنستان، جمهوری آذربایجان، افغانستان، ازبکستان، قزاقستان و قرقیزستان ۱۰ کشوری هستند که سازمان همکاری‌های اقتصادی اکو را تشکیل داده‌اند.

چند سالی است که سران کشورهای عضو این سازمان نیز در بیانیه‌هایی بر همکاری میان کشورهای عضو و حرکت این کشورها به سوی اقتصاد جهانی تأکید کرده، خواستار ایجاد منطقه آزاد تجاری اکو شده‌اند ولی این درخواست هرگز از مرحله بیانیه خارج نشد. کشور ما، جمهوری اسلامی ایران، نیز در تلاشی دیگر در پی ایجاد منطقه آزاد مشترک با کشورهای همسایه نظیر ترکیه و عراق است.

از سویی بحران جهانی هر روز ملموس‌تر از گذشته تمامی کشورهای منطقه را تهدید می‌کند و بارها مطرح شده است که با استفاده از مناطق آزاد تجاری می‌توان از این بحران به سلامت عبور کرد. ولی چگونه؟ شاید زمان آن فرارسیده باشد که با ایجاد منطقه آزاد تجاری اکو و الحاق این منطقه به سایر کشورها و یا حتی سایر سازمان‌های اقتصادی منطقه‌ای نظیر آسه‌آن پیشنهاد ایجاد کمربند منطقه آزاد آسیا را مطرح نموده، گذر از این بحران همه‌گیر اقتصادی را با پشتیبانی و حمایت از یکدیگر تسهیل نماییم. □